

Σύγχρονος Καταναλωτής: Ενημέρωση και Προστασία

89η ΔΕΘ – Εσπερίδα Κλάδου Ενέργειας ΡΑΑΕΥ

Δευτέρα, 8 Σεπτεμβρίου 2025

Εισαγωγή

- Ενημέρωση και προστασία του καταναλωτή: κεντρικό ζητούμενο της ενεργειακής μετάβασης
- Καταναλωτές: από παθητικοί δέκτες → **ενεργοί συμμετέχοντες** αξιοποιώντας ψηφιακές τεχνολογίες
- Ευρωπαϊκοί στόχοι για την **ενδυνάμωση του καταναλωτή**:
 - Άμεση σύνδεση με προκλήσεις ελληνικής λιανικής αγοράς
 - Απαιτείται ουσιαστική διεύρυνση των επιλογών & ενίσχυση κινήτρων
- Πραγματική ενδυνάμωση απαιτεί την **αντιμετώπιση δομικών ζητημάτων**

Citizens Energy Package

- Οδικός χάρτης, όχι νέα νομοθεσία – στόχος η **κοινωνική διάσταση της μετάβασης**
- Ενδυνάμωση καταναλωτή: χωρίς ενεργό πολίτη ούτε δίκαιη ούτε αποτελεσματική αγορά
- Εφαρμογή Energy Market Design: Οδηγία 1711/2024 & Κανονισμός 1747/2024
- Κατευθύνσεις για θέματα όπως: προσυμβατική ενημέρωση, προστασία από αποσύνδεση, κοινή χρήση ενέργειας
- ΕΣΠΕΝ: ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μέσω του **Ευρωπαϊκού Συνδέσμου (EER)**

Affordable Energy Action Plan

- Σχέδιο Δράσης νέας Επιτροπής: έμφαση στο **κόστος λογαριασμών**
- Κόστος δικτύων: επενδύσεις **€100 δισ./έτος στην ΕΕ** έως το 2050 → πιθανός **διπλασιασμός κόστους** για καταναλωτές
- 2023: διπλάσιο κόστος διαχείρισης συμφόρησης έναντι 2020
- Τρεις άξονες:
 - Εκσυγχρονισμός & **ψηφιοποίηση δικτύων**
 - Αύξηση ευελιξίας
 - **Ενίσχυση κινητικότητας καταναλωτών**

Ευρωπαϊκή πολιτική & εγχώρια δεδομένα

- Πολλά στοιχεία Οδηγίας 1711/2024: **ήδη θεσμοθετημένα** (προστασία ευάλωτων, προσυμβατική ενημέρωση)
- Διεύρυνση ορισμού ευάλωτων και ενεργειακά «φτωχών» νοικοκυριών
- Από το 2021: **πρότυπο έγγραφο προσφοράς & λογαριασμού** → ενίσχυση διαφάνειας
- **Χρωματική σήμανση** τιμολογίων και **εργαλείο σύγκρισης** → συγκρισιμότητα τιμών
- Σταθερά τιμολόγια: **ήδη υιοθετημένα**, επίκειται πλήρης ενσωμάτωση στο εθνικό πλαίσιο

Ενεργοποίηση καταναλωτών

- 60–65% παραμένουν στο «**πράσινο**» τιμολόγιο παρά την ύπαρξη οικονομικότερων επιλογών
- **Χαμηλή κινητικότητα:** ευρωπαϊκό φαινόμενο, εξοικονόμηση έως €200/έτος αν συμβαίνει τακτική αλλαγή παρόχου
- Παράδειγμα Αυστρίας: υψηλοί λογαριασμοί λόγω χαμηλής κινητικότητας & βάρους μη ανταγωνιστικών χρεώσεων
- Στην Ελλάδα: καθαρά **ανταγωνιστικό σκέλος $\approx 1/3$ λογαριασμού**, υπόλοιπο ρυθμιζόμενες χρεώσεις, φόροι, τέλη, απώλειες, Κανονικοποίηση, ΛΠ
- Αλλοίωση κοστοστρέφειας και περιορισμένες επιλογές για καταναλωτή → **εμπόδιο στην ενεργοποίηση**

Δομικά ζητήματα

- **Λογαριασμοί Προσαυξήσεων:** 7% (2022) → 21% (2025) χωρίς τον έλεγχο προμηθευτή/ καταναλωτή
- **Απώλειες δικτύου:** 11,4% (2023) έναντι 5,5% ΕΕ → βάρος €370 εκατ./έτος
- **Ψηφιοποίηση:** προϋπόθεση για ακριβή πληροφόρηση και ενεργοποίηση καταναλωτών
- **Αυξανόμενο κόστος δικτύων:** €2,2 δισ. (2022–26) → €4,8 δισ. (2026–30) → ανάγκη αποδοτικότητας και κινητροδότησης
- Εκκρεμότητες **net-metering/net-billing** → μειώνουν συμμετοχή
- **Ληξιπρόθεσμες οφειλές** → επιβαρύνουν συνεπείς καταναλωτές

Σύνοψη

- Έχουν γίνει σημαντικά βήματα σε διαφάνεια & προστασία, αλλά απαιτείται επιτάχυνση **ψηφιοποίησης** και **άρση στρεβλώσεων**
- Στόχος: **αντιμετώπιση δομικών ζητημάτων** → κίνητρα και δυνατότητα ενεργού συμμετοχής καταναλωτή
- Ρυθμιστικές αρχές: **θεσμική ενίσχυση**, ανεξαρτησία και πόροι
- Προμηθευτές: **υποστήριξη καταναλωτή** με καινοτόμα προϊόντα, πληροφόρηση, **ψηφιακά εργαλεία**
- ΕΣΠΕΝ: υπευθυνότητα και συνεργατικό πνεύμα με στόχο να συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς